

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РК XLIV. Ч. 169. Джерсі Сіті, Н. Дж., середа, 22-го липня 1936.

VOL. XLIV. No. 169. Jersey City, N. J., Wednesday, July 22, 1936.

THREE CENTS

КОНГРЕС УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ МОЛОДІ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — У днях 17—19 липня ц. р. відбувся у Філядельфії, в готелі Бенджамін Френклін, конгрес української католицької молоді. На конгресі було біля 150 делегатів, які нараджувалися над проблемою української молоді, небезпечною з боку комунізму й іншими явищами. На ті теми були різні доклади, що їх виголосили: проф. С. Мамчур, проф. О. Тиханський, адв. М. Вагнер, о. Кнап, п. С. Стефанів, пані Шовська і панна Піддубчин. В суботу, 18-го липня, Преосв. Кир Константин відправив полеву службу Божу. Того дня відбувся бенкет при співучасті яких 500 гостей. На ньому роздано нагороду за полевих змагань. Американо-українська місцевість принесла про той конгрес обширні звідомлення.

ВЧИНОК, ГІДНИЙ НАСЛІДУВАННЯ.

НОРТГЕМПТОН (Пенсильванія). — Заряд фабрики „Профіляктик Брош Компані“, оголосив, що всі робітники, що працюють рік у тій компанії, дістануть тиждень вакації з платнею. За останній рік, пояснює заряд, загальний оборот, а вслід за тим зарібок у фабриці значно піднісся. Тому фабрика хоче поділитися ним зі своїми робітниками в той спосіб, що дає їм вакації з платнею. Таких робітників, що дістануть ці вакації, фабрика має 400.

СМЕРДЮЧКИ В ТЕАТРІ.

БРУКЛІН (Нью Йорк). — У двох театрах Брукліна хтось підложив дві смердючі бомби. Коли задушливі гази опали з них виходити, публіка мусіла в тій хвилі почати галю. Три особи є ранені. Догадуються, що смердючки підложили страйкарі, які від кількох місяців пікетують ці театри.

СВАРКА ЗА СЛАВНОГО АКТОРА.

ГАЛІВУД (Каліфорнія). — Фільмова компанія Парамант заскаржила фільмового продуцента Гольмвіна до суду за те, що той украв їй славного фільмового актора. Гольдвін, при допомозі нечесних штурчок, нібито поза плечима компанії наклонив Купера до підписання з ним контракту. Через те, компанія Парамант твердить, вона мала аж \$5,000,000 утрати. Бо Купера вона прийняла до себе тоді, коли він ще не мав ніякого поняття про гру. Вона мусіла витратити великі капітали, щоб зробити з нього великого актора. Тепер, коли він уже став великим актором, його забрав Гольдвін.

ПОЧУВАННЯ ВИКЛИКУЮТЬ НЕДУГИ.

СИНСНАТІ (Огайо). — На конференції лікарів д-р Елмер Фрей дав доклад, у якому сказав, що велике число рійних недуг повстає внаслідок не матеріальних причин, тільки чисто психічних. Внутрішні духові переживання можуть викликати рійні тілесні недомогання та недуги, такі як: тиснення крові, шлункові чиряки, цукрицю, задуху, жовче каміня, нedomогання печінки, серця і шкіри. Гнів — говорив д-р Фрей — може деколи викликати таку сильну отру в тілі матері, що коли мала дитина встопке її з грудним молоком, то ця отрута може вбити дитину. Всякі медикаменти можуть бути поміччями у лікуванні тих недуг, однак потрібно до цього ще довіря до лікаря.

ЩО РОБИТИ, ЩОБ ДОВГО ЖИТИ.

НЬО ЙОРК. — Тут відбувається сороковий річний зїзд лікарів-остеопатів, у якому беруть участь 2,000 делегатів. Наагаховий зїзд підкреслює, що велика частина недугів має духовий підклад. Продовжити людський вік серед нинішніх відносин неможливо, говорили докладчики. Щоб це досягнути, треба конче завести моду спокійного життя. Зїзд подає шість рад, що робити, щоб довго жити: спи 8 годин що дня; їй 4 до 5 пайнів пшениці денно; їджд поволі й розважно різноманітний харч; — трошки менше, ніж це диктує голод; багато ходи; бери участь у спорті, однак ніколи не старайся довершити таких чудес, як це потраплять професійні спортсмени; навчися думати розважно й корисно. Спорба і поспіх це два нерозлучні приятелі. Вони спричиняють коротке життя і приносять все інше крім щастя.

ХЛОПЧАКИ БАНДИТИ.

НЬО ЙОРК. — Чотири хлопчики, два 15-літні і два 16-літні, пробували ограбити крамницю в Ріджвуд, Н. Й. Три з них закарлися до крамниці й наладували мішки різними товарами. Четвертий на дворі пильнував. Коли надійшов поліцей, вони пробували втекти. Однак поліцей їх зловив і передав судові.

ПОЖИВ СОБІ НІВРОКУ.

У Матілі, Філіппинські острови, помер Хуан Баска, якого вважали найстарішим чоловіком. Він не тямив добре року свого уродження, однак за іншими річчями, які він собі запам'ятав, судили, що він мав 140 літ.

СТАТИСТИКА НЕГРАМОТНИХ У БРАЗИЛІ.

В Ріо де Жанейро відбулося засідання екзекутивного Національного Статистичного Інституту. Директор цього інституту виявив, на підставі обчислення фахівців, що під теперішню пору населення Бразилії виказує 52% неграмотних. Сюди зараховано всі особи вище 15 років життя.

Відсоток неграмотних, як бачимо, поважний. Однак в порівнянні з попередніми обчисленнями найновіша статистика виказує значний поступ у ліквідації неграмотности серед населення. Завдяки енергійній акції уряду число аналіфбетів меншилось.

ФАБРИКА ГРОШЕЙ.

У Бабячах, пов. Радехів, викрили фабрику фальшивих монет. Містилася в хаті Тетяни Шайнохи. Поліції застала Мартіна Бориса й Омеляна Лопочинського на гарячій учинку фабрики грошей. Обидва кинулися тікати. Бориса скоро здогадали, а Лопочинського зловили, аж як його постріляли в руку. Заарештували 23 фальшиві 5-злотні.

САМОСУД НАД ЗЛОДІЯМИ.

В Верхобужі, пов. Золочів, був уночі влом до одного господаря. Вломники вкрали одяг та різні дрібниці. На другий день селяни зловили Андрія й Владислава Семенчуків, підозрюваних у крадіжці, і побили їх до безтями. 29-літній Андрій умер тої самої ночі, 27-літній Владислав відвезли в тяжкому стані до лікарни. Поліція веде слідство.

САМОГУБСТВО УЧЕНИЦІ.

З третього поверху приватної гімназії СС. Назаретанок у Львові скочила учениця 17-класа Яніна Сенякевич, дочка поліцейського службовця. Вона впала на травник городу, зломивши собі руку і тяжко потовмлася. Її відвезли до шпиталю, де вона померла. Причиною самогубства були ліхоти під кінець шкільного року.

СМЕРТЬ ФУНДАТОРА БАНКРОТА.

Перед кількома днями помер у Лондоні Гайнріх Верд, колишній багатий інженер і філантроп, а під кінець життя беззакисний банкрут. Помер у відділі для вбогих у шпиталі, на який колись, у часях повалення й добробуту, пожертвував величезну суму 100,000 фунтів стерлінгів.

20 ОСІБ ЗГОРИЛИ В КІНОТЕАТРІ.

Підчас вистави в кінотеатрі в Гайделберзі (середня Італія) відбулася пожежа на галерії для жінок та дітей. 20 осіб, самі жінки й діти, живцем згоріли.

ОДУРИВ ЖИДІВ.

У Варшаві пошукував Сальватора, що прибув до Польщі як „висланик“ Мусоліні і понатягав жидів на грубі суми, обіцяючи їм, що їх перевезе до Етіопії. Сальваторе забрав гроші й утік.

ВИХОДЯТЬ НА ВЕРХ ПОЛЬСЬКІ КОЛЬОНІЗАЦІЙНІ ПРАКТИКИ.

Ріодежанейрський щоденник „Діпріо да Нойте“ з 15. червня ц. р. помістив розмову з двома польськими колоністами. Розмова цікава тим, що польські емігранти закидають своїм компаніям недодержання колонізаційних умов, а також скаржаться на тяжке становище. Часопис заповідає на ту тему цілу низку статей.

Можна собі представити цілу ту польську колонізаційну господарку, коли вже й „родаци“ пішли зо скаргою до редакції бразилійського часопису.

ПОЛЬСЬКИЙ СУД ЗАСУДИВ ЧЕСЬКОГО ІНСПЕКТОРА ПОЛІЦІЇ.

Суд у Рибніку на Горішнім Шлезьку засудив інспектора чеської поліції Ст. Кубіка на 13 місяців тюрми, судові кошті і 300 злот. гривень за негальне нереступлення правниці та намагану шпіджажу. Кубік поранився тим, що польська боєприна сторожа перетягла його силою на польський бік. АТЕ пише: Кубік був відомий зі свого чеського шовінізму, всадив у ЧСР багато поляків до тюрми.

ЄВРОПЕЙСЬКІ РОБІТНИКИ ДЛЯ САН ПАВЛА.

Уряд стейту Сан Павло (Бразилія) одержав від федеральної влади дозвіл на спровадження 20 тисяч європейських емігрантів.

Як відомо, санпавльське хліборобство останніми роками сильно піднемося. Однак його розвиток викликає велике заповнення робочих сил, яких у Бразилії бракує. Щоб зарадити цьому лику й окоренити санпавльське хліборобство перед утратами, уряд постановив спровадити європейського хлібороба.

Іміграцією європейського хлібороба займається Бразилійське Іміграційно-Колонізаційне підприємство. Директор цього підприємства заявив у своїй розмові з санпавльськими журналістами, що він задумує спровадити до хліборобських робіт у Сан Павло португальців, поляків, тирольців, румунів і литовців. За час трьох років має прийти до цього стейту 10,000 родичів, а до Санта Катерини — 1,000 родичів. Кошти дорогою нонярають емігранти. 20 тисяч осіб закротують до хліборобських робіт на фазендах (фармах) на 2 роки. По закінченні того часу робітникам буде прислужувати право закупівлі землі на свою власність. Це треба додати, що такі хлібороби мусять мати матеріальні засоби на закупівлю землі й розведення господарки, бо уряд ніяких грошових полешків для їх приїзду не даватиме.

ЗА СВЯТОТАТСТВО.

Суд у Золочеві судив цимі днями Петра Зайонца, Івана Корнійчука та Петра Сабліна — всі з Гайв Старобібрських, нов. Броди — за крадіж з вломом у церкві в Гайв Старобібрських. Зайонца і Корнійчука віддали по 4 роки в'язниці, Сабліна 3 роки, крім того всі втратили права на 5 років.

ПО 16 РОКАХ.

На граничній стаці в Збоншніна арештувала польська поліція Петра Голькевича, члена деверзійної ватаги, що в своїй власній оперуваля в скідних воєдствах. Ця ватага, під проводом бувшого сержанта Мніха, доконала багату грабінницьких нападів. По нападі на загороду якогось Пучака, підчас якого деверзанти вирізували цілу рідню нападеного, влада зловила всіх винуватків, за винятком Голькевича. Мніх і його спільники згинували в ібениці, а Голькевич утік до Франції, де перебував на роботі цілих 16 літ. Тепер, втрапивши роботу, вернувся до краю, та на граничній подав у руки влади.

СМЕРТЬ ВЕЛИКАНА МІТУ.

В Букарешті помер великан Міту, що мав 2 м. й 40 см. росту. Хоч величезного росту, Міту мав слабе здоров'я, а лікарі ворожили йому скору смерть. На їх думку, серце Міту було слабе, щоб обслуговувати таку велику „машину“. Ворожили лікарів сповнілись, а підприємець, що хотів використати ріст Міту на боксерській арені, втратив гроші, вложені в його посилення до боксерського звания.

ВІДРУБАВ ТОВАРИШЕВІ ГОЛОВУ.

В Руді Пабяніцькій під Лодзю трапилася трагічна пригода. Між 27-літнім Маріаном Новачиком і 21-літнім Едмундом Рабегом прийшло до сварки, підчас якої Рабего вхопив сокиру й ударив Новачика так сильно, що відрубав йому голову від кадовб. Миявильного вбивника арештували.

ВБИВСТВО.

В Кульчиць Рустикальних, пов. Самбір, Ю. Мороз застрелив з кірса Івана Ворончака і поранив його брата Станіслава та Ілька. Мороза арештували.

ЗА АСЕКРАЦІЙНЕ ОШУКАНСТВО.

Окружний суд у Станіславові засудив Мошка Тара з Осяв Великих на 4 роки тюрми, а його брата Нойка на півтора року за умисний підляс своїх будинків, щоб одержати асекрацію.

ДВОБИЛ НА СОКИРІ.

В Ряшеві на площі Міщевича два мазури почали вночі двобій на сокири. Давний двобій перервала поліція, сокири відобрала, обох галабурдників замкнула.

ЕСПЕРАНТО В МАНДЖУРІ.

Залізнична влада в Маньчжурії видала розклад поїздів також есперантською мовою.

СКИДАЮТЬ ВИНУ ЗА КРІВАВІ СТРАЙКИ НА „ВИВРОТОВІ ЕЛЕМЕНТИ“

ЛЬВІВ. — Польська цензура не дозволяє писати безсторонно про останні криваві селянські страйки. Тому й українські часописи обмежуються покищо до цього, що подають урядові звідомлення. А ті вияснюють страйки „політичною агітацією“. Пишуть, що в Комаряниці роздавано між населення дитючки, які були протидержавного змісту і в яких були „комуністичні кличі“. Переведено масові арешти серед селян. А урядові пишеться, що арештовано „агітаторів“ і відставлено їх до в'язниці в Самборі. Про економічну сторону страйку, себто про селянську нужду, не пишеться нічого, а тільки підкреслюється, що поправді кров полялась, але через „вивротові елементи“, ворожі польській державі.

ЖЕРТВИ ПОДІЇ У КРЕЧОВИЧАХ.

ЛЬВІВ. — Вже подала преса імена селян, що згинувли підчас трагічних подій у Кречовичах, в перемиському повіті. Згинувли: М. Лях з Рейна, І. Ленарт з Пелнатич, Бр. Шуманський з Розбави, Гонората Сурняк з Сеннова та І. Кендзьор з Лапаївки. По дорозі до шпиталю померли: Франц Худий з Равнічова, ранений у ногу, та Ф. Амброжій з Журавичок, ранений у череву. В шпиталі в Ярославі лежать 14 тяжко ранених. Досі устійнено 27 людей ранених на місці. Як згадано давніше, в Кречовичах є українська греко-кат. церква, а селяни, хоч говорять по польськи, не почитуються поляками, а ходять до греко-кат. церкви і є українцями.

НА ЩО НАСТАВЛЯЮТЬ ВОЄВОДИ В ГАЛИЧИНІ.

КРАКІВ (Польща). — „Льостровани Курер Цодзенські“ розписується про те, що „Комітет обивачів“ заявився за товариський бойкот тернопільського поміщика Казимира Завістовського за те, що продав 400-морговий маєток українським селянам. Він подає, що польське суспільство впливало на Завістовського, щоб цього не робив, а навіть сам воєвода намагався вплинути на діда, щоб не віддавав землі в українські руки. Та це все, пише подальше газети, не допомогло, бо українські селяни дали Завістовському ліпшу ціну, ніж її міг він дістати деінде, і це було для нього ризиком.

УКРАЇНСЬКІ ВИДАННЯ В ПАРИЖІ ЗАІГОРОЖЕНІ.

ПАРИЖ. — Офігор повідомляє, що в звязку з останніми страйками замкнено в Парижі найбільшу словянську друкарню „Насар“, у якій друковано між іншими українські та російські видання. З цієї причини були змушені припинити тимчасово видання: „Трибуна“, „Українське Слово“, „Вільне Козачество“ і „Прометей“. Велику російську газету „Возрождение“ зовсім зліквідовано. З огляду на те, що з причин останніх страйків кошти друку в Франції збільшилися на 30 до 40 відсотків, дальший вихід великої кількості емігрантських видань поставлений під знаком питання. Але є надія, що труднощі будуть поборолені.

НАЧИСЛЯЮТЬ В ЕСПАНІ 25,000 УБИТИХ.

МАДРИД (Іспанія). — Урядовий комунікат стверджує, що ворохобня захопила була теж столицю, але її зліквідовано. Арештовано яких 1,000 збунтованих офіційрів. Уряд подає далі, що селяни і робітництво в подавляючій більшості стоять по його боці та допомагають ліквідувати ворохобню. З інших відомостей виходить, що повстання є сильні на полудні, та що ціле еспанське Мароко є теж у їх цілковитій контролі. Подорожні, що відвідували Іспанію, а тепер утікають з неї, розповідають, що боротьба ведеться по всіх містах. Поліційні звідомлення подають, що в тій боротьбі вже згинувли досі яких 25,000 осіб. Уряд контролює флоту і легіонські частини. Виявляється, що повстання було давно підготоване.

СЛАСОСЛОВЛЯТЬ ДЗЕРЖИНСЬКОГО.

МОСКВА (Росія). — В десятиліття смерті Фелікса Дзержинського згадують Совети про „Червоний терор“ і його батька. Пишуть, що цей терор був конечний і без нього не була могла вдержатися революція. Пишуть, що Дзержинський розумів добре Леніна і знав, що в історії не переводиться переміж без насильства проти „клясових ворогів“. Про творця Часа пишуть, що він був приватно дуже вражливою людиною, але не мав милосердя для ворогів революції і їх нищив безпощадно. І тим заслугу на імення „найбагатороднішого лицаря пролетаріату“. Пишуть, що він був найідеальнішим тилом революціонера, бо сам був готов згинуть за революційну ідею і в останні дні пам'ятав на фронті будинку, в якому містилася перекишка Чека, а де тепер є комсариат справ внутрішніх.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

4 Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. "Свобода": BERGEN 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERGEN 4-1016.
4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДЕМАГОГ У РЕВЕРЕНДІ

Є люди, які скоро заблизнуть, а ще скоріше — зникнуть, відходячи в цілковито забуття, або ділі живуть (у громадському розумінні), але котяться чимраз далі вниз. До таких людей треба зачислити дитроїтського „радієвого священника” о. Какліна. В скорому часі здобув він мільйони слухачів, а то й прихильників, які з нетерпелістю очідали кожної його промови, кожної його атаки на суспільні недомогання, які не дають змоги мільйонам безробітних дістати варту працю. Його безпощадна боротьба з більшовизмом теж зєднала йому симпатії усіх тих, що не бажать собі переміни Америки в „совєтський рай”. Та, виступаючи на політичну арену, замало є критикувати, бо це можна робити тільки до якогось часу, а згодом треба таки братися за практичну розв'язку ріжних проблем. Отець Каклін теж приступив до „практичної” праці, й то в такий спосіб, що тепер заангажувався у справу виборів, попираючи кандидатуру конгресмена Лемке на президентів держави. Він теж злучився з групою д-ра Тавнсенда, що то обіцяє всім особам понад 60 років життя місячну пенсію від держави на суму 200 доларів.

Обстоюємо те, що о. Каклінові вільно мати свою думку й попірати, яку хоче кандидатуру, як теж видвигати, чи там попірати й обіцяти здійснення такої програми, як та згадана пенсія для старців. Та інша справа, коли цей священник береться поборювати тих, що не хочуть йти за його фантазіями, в такий спосіб, як це було в Клівленді на конвенції делегатів групи д-ра Тавнсенда і групи „діли суспільне майно”, коли він намагався представити президента Рузвельта до комуністичного, фашистського, а вкінці назвав його „брехуном” і „крутієм”. Ось тут і вийшло шило з мішка, себто виявилась уся природа о. Какліна. Маска впади і всі відразу відчули, що мають до діла з демагогом, а не з дійсно серйозною людиною. Видно, що популярність, яку о. Каклін так скоро й так легко здобув, цілком закурила йому голову і довела до цього, що він, забуваючи за свій стан священника і громадянина, відважився висловитись про особу, яка стоїть на чолі держави, в такий образливий спосіб, на який не зважився досі ніколи ні один серйозний політичний противник, а навіть вуличний агітатор. Це підкреслила згідно американська преса ріжних напрямків, як теж натаврувала другий нетакт о. Какліна, себто неповажання гідності духовного стану, добуване в тім, що він, говорячи до 12,000 людей, скинув сурдут і виступив у сорочці без ковнірця. Серйозна преса виказала ще й річеві промахи в промові о. Какліна, виказуючи цифрами, як він грубо „помилувався”, приписуючи президентові Рузвельтові накопичення довгів і т. п. та зазначаючи, що одні довги були „олімпієвські”, а другі пішли — на допомогу безробітним. Ось так бачимо, як марнується талант о. Какліна. А все через те, що пущився на демагогію.

О. С.

ПРИЧИНИ АНТИСЕМІТИЗМУ

Можна бути антисемітом чи філософією, але ні один ні другий не заперечить, що Галичина в останніх місяцях стала терефом чимраз гостріших конфліктів між християнською і жидівською з другою, конфліктів, які доходили нерідко, як напр. у Пшитуку і в Мисленіцах, до кривавих обухунок. Не дається в одній газетній статті вичерпати тему, яку я взяв як наголосову цієї статті. Але спробую тут кинути кілька промінів дихтаря на питання: чому росте неприязнь до жидів?

Відповідаючи на це, поминаю економічний бок справи. Йде мені тут про другий, не менше важний чинник — психологічний.

Хто пам'ятає передвоєнні часи, той пригадає собі, що схида не жидівство ухило до символічного покривдення раси. І так воно було в дійсності, бодай у шестій частині земної кулі, підлеглій владі московського царя. І ось від тих часів жиди ухують за чемпіонів боротьби за демократію, за свободу, за соціальну справедливість і т. д. Та коли брати під увагу теперішні положення, то бачимо, що ситуація цілком змінилася. Змінилася й жидівська політика. А разом з нею змінився теж погляд християн на жидівство. І справді, пересічний наш Грицько, не кажучи вже про міського інтелектуала, читаючи часописи, нерідко завдає собі питання:

Ось жиди все кажуть, що вони за демократію і проти всякої диктатури. А чому ж вони напр. за диктатуру Сталіна? Чому так тяжко почути якесь гостре жидівське слово проти Сталіна і Совєтів? Чому жиди попирали — і ще як! — диктатуру Пилсудського? Чому в нас у краю мовчали на „пацифікацію” нашого села? Відповіді на це все нема.

І знов питання: жиди ж кажуть, що вони, як демократи, є проті абсолютизму, що вони все за право більшості. А чому ж вони, як меншість, хочуть накинати своє панування арабам, що творять більшість у Палестині? Як це погодити одне з другим? І на це нема відповіді.

І знов питання: жиди ні словом не протестують проти то-

го, що їхня молодь — в КПЗУ — організує серед нашого робітництва і селянства комуністичні сталінські партії і відколи не виступають гостро проти комуністичних інтриг серед нашої суспільності. Коли на чолі тих інтриг стоять молоді жиди. Але ось у Палестині теж повстав комуністичний рух, і нараз уся жидівська преса накинута на нього з найгострішою лайкою („наймити”, „запроданці Москви”), домагаючись від Англії його витереблення, бо шкодить він жидівській солідарності, бо пропагує інтернаціональну солідарність з арабським пролетаріатом... Отже в однім випадку інтернаціоналізм добрий, у другім — лихий...

І знов питання: чому жиди, які сухої нитки не лишають на диктатурі Гітлера, милим нем жидівство ухило до символічного покривдення раси. І так воно було в дійсності, бодай у шестій частині земної кулі, підлеглій владі московського царя. І ось від тих часів жиди ухують за чемпіонів боротьби за демократію, за свободу, за соціальну справедливість і т. д. Та коли брати під увагу теперішні положення, то бачимо, що ситуація цілком змінилася. Змінилася й жидівська політика. А разом з нею змінився теж погляд християн на жидівство. І справді, пересічний наш Грицько, не кажучи вже про міського інтелектуала, читаючи часописи, нерідко завдає собі питання:

Ось жиди все кажуть, що вони, як демократи, є проті абсолютизму, що вони все за право більшості. А чому ж вони, як меншість, хочуть накинати своє панування арабам, що творять більшість у Палестині? Як це погодити одне з другим? І на це нема відповіді.

І знов питання: жиди ж кажуть, що вони, як демократи, є проті абсолютизму, що вони все за право більшості. А чому ж вони, як меншість, хочуть накинати своє панування арабам, що творять більшість у Палестині? Як це погодити одне з другим? І на це нема відповіді.

І знов питання: жиди ж кажуть, що вони, як демократи, є проті абсолютизму, що вони все за право більшості. А чому ж вони, як меншість, хочуть накинати своє панування арабам, що творять більшість у Палестині? Як це погодити одне з другим? І на це нема відповіді.

жиди їх пускають у рух. Коли жиди — ховають. А в усіх випадках жиди в своїй політиці керуються не тими високими гаслами, а просто своїми інтересами, інтересами своєї етнічної групи.

От коли наші дядьки й інтелігенти, зачали розмовувати загалом, зачали теж краще розуміти жидівську справу, яка змагає на ріжні способи тільки до одного: фальшування жидівства. Жиди цього отверто не кажуть, ясно й широко

про це не пишуть, але всі до цього змагають. Коли тепер жиди хочуть, щоб скінчився антисемітизм, то мусять признати й іншим таке саме право керуватися своїми власними інтересами і не відсуджувати людей від совісті і честі, коли вони менше турбуються демократією чи диктатурою, а більше дбають про свій національний інтерес.

Порозуміння може настати, але лише на шляху чесної, не замаскованої, гри.

Ф АЛЬШУВАННЯ ЖИТТЯ

Одним з численних гріхів літератури взагалі, а нашої зокрема є т. зв. фальшування життя. Йде воно майже рівнобіжно з фальшуванням життя в часописах, хоч тут і там впливають на це ріжнорідні, а то й зовсім інші обставини. Коли в часописах появляється допис „від нашого кореспондента”, що якесь-там свято десь-там відбулося і т. д., то цей допис не завжди згідний з правдою, бо перш за все: хто це свято влаштував: прихильник, чи ворожо настроєний добродій до „нашого кореспондента” (значить, свято або вдалося, або ні), хто на тому святі виступав (себто: промови прекрасні, або „не підходили до свята”), чи врешті „наш кореспондент” мав вплив на це свято (тоді пишеться: „Чому ж ініціатори свята не порадилися!”) і коли врешті такий вірний і правдивий допис появляється на сторінках якогонебудь часопису, „з незалежних від редакції й адміністрації причин”, навіть сам автор дуже часто не може його пізнати й з великим зацікавленням його читає, бо — як відомо — в XX-му віку „переконання кожної людини, річ свята”!

І так, як у часописах з уваги на „незалежні” обставини, політичні або приватні зв'язки, чисто-особисті спори, чи то партійні приналежності, поволі чи поневоли фальшується життя — так і в літературі робиться це саме, тільки з інших мотивів, але в таких майже самих обставинах.

І повстає новий, але не єдиний, парадокс українського життя: наша журналістика, яка сама себе удержує і є зетатизована. Недержавний нарід

має урядову (в значінні обмеження) пресу й такуж, можна сказати, літературу.

І цей дивогляд перестав би бути дивоглядом, якщо б, окрім цього, і нашої преси і нашої літератури, словом, кінцевим висловом, головним акордом духовної істоти нас усіх, була якась спільна ціль, єдина мета, — байдуже, якими шляхами до неї йшлося, чи йдеться. Правда, кажуть, що всі дороги ведуть до Риму — та чи не подумали ви над тим, що є одна дорога, яка веде до Риму?

Реціоналізм, в етнографічному значінні цього слова, щораз то більше в нас чезає, реціоналізм, у духовному значінні, щораз то більше зростає в силу. Попробуйте написати не закрашену ніяким коліром, зате згідну з життям і критичну якунебудь статтю на якунебудь тему, літературну, економічну, — яку хочете, й вишліть її до ріжних редакцій, починаючи від „Вісника”, а кінчаючи „Дзвонами”. Ні один журнал вам її не надрукує без змін. Коли писав Руданський, що „я співаю чорний колір, бо то колір мій” — сьогодні всі редакції наших журналів і всі наші часописи (за малими, незначними майже винятками) співають свій колір. „Добре їм з тим, чи ні, їх співає, але співають, — аз сильніше, раз слабше... А між іншим, життя співає зовсім щось інше, тільки, що інакше. І ті, що співають свої кольори, може й невідомо, фальшують життя. Для цих же майже байдуже, але в житті не гине ніщо, не гине й їхній голос. А ця какофонія, ця вузькість доріг нашого галицького загумка вироблює специфічний

погляд, питомений майже нам усім, підхід до цілого круговороту явищ і подій. І внаслідок того тип письменника, чи тип джентельмена, соціальний чи політичний, стає якесь мішанина, якийсь алейбик, іде не видається, що його тяжко деінде зустріти. Нема в нас і не може бути постійних засад, тривких принципів, основних тез. Бо все те, що практично формує життя, ми з місця фальшуємо. Ми кидаємо клічі, які сьогодні не можуть бути ні на один відеотек зrealізовані, бо плямистою речі, які поза межами нашої уяви ніколи не виходять і не вийдуть. Ми пишемо про героїв, які думають так, як ми, й хочуть того, що ми, а в житті таких героїв ніхто ніколи не зустрічав. Перегляньмо статті по часописах кілька місяців тому: скільки там плянів, скільки проєктів, скільки думок! Усе це залишилося на папері, бо ні один з тих проєктів не перейшов межі теорії. Коли якийсь життєздатний англієць читав точно наші часописи й журнали, подумав би: Уф! Ці розбудовуються! Скільки вони гордові „Сокола-Батька” придбали, скільки театрів уже вибудували, скільки видавництв вони мають (що книжка, нове видавництво).

Так подумав би собі реальний, тверезий англієць. Бо він, сарака, як хоче послухати концерту, то йде в концертну залу, замість прийти в Галичину, де кожний співає інший „колір, бо то колір мій!” — („Новий Час”).

Л. Нигрицький.

BARGAINS FROM OUR BOOKSHOP

Would you pay a penny for a song? How many Ukrainian songs do you know?

Does your club like to get together and sing folk songs?

Do you sing, play the piano or violin?

Then purchase a copy of the attractively-bound book

201 UKRAINIAN FOLK SONGS
FOR \$2.00
(a penny for each song)

It contains the most popular Ukrainian melodies, with Ukrainian and English titles, music, words and verses. Order today from the Svoboda Bookshop, 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

P. S. If you already have a copy, consider giving this book as a gift to some lover of Ukrainian music.

Віктор Ракоші.

ВУЙКИ, ОРГАНІЗУЙМОСЯ!

Мої пані й панове! В мені бачите нещасного вуйка. Я дуже добре знаю, що ми вуйки в комедіях є невинні добряги, а коли автор потребує якоїсь дурниці, то каже нам її говорити й робити. Та я вас запевняю, що в дійсному житті воно не так. У нашій касті є так само веселі, як і сумні, розумні й нерозумні люди, як і в інших верствах людства. А крім того ми двигаємо далеко тяжче ярмо, ніж інші. Це зараз вам докажу.

Я, мої панове, маю шістьдесят три роки, моя сива голова починає лисіти. Дівчі в житті мав я нагоду оженитися. Перший раз, як мені було вісімнадцять літ; та тоді дівчина не хотіла мене, сказала, що я замолодий. Другу нагоду оженився мав я, як мені було двадцять вісім літ; тоді знову не хотів я, бо я вважав, що дівчина була для мене застаріла. Так я остався старим парубком і тепер я в моїй родині засів на вуйківському престолі.

Раз я також мав вуйка. Він оставив мені однопверховий домік із городом. Я переніс туди та сказав собі, що нема в світі щасливішого чоловіка, що так спокійненько жив би собі.

Зимом читаю собі улюблених класиків в огрітій кімнаті, на весну обтинаю дерева, щеплю кущі рож, літом їду купатися в річку, осінню займаю виноградної курації. Це чудова програма, головне тому, що я подекуди по сирваку.

У нашій родині двацять дітей віддають мені пошанівку як вуйкові. Не маю якогось надзвичайного імені, називаюся Михайло. Мої іменини приходять раз до року в календарі, а всеж усі двадцять дітей вісім разів до року складають мені бажаня з нагоди іменин. Щоправда, вони приносять мені гарні цвіти, це правда, декляють теж гарні віршички, як поет не для мене писав, це також правда, та щоб я мав із цього радість, це вже неправда. Вони цують мене, люблять, видають на дівчата, а ще що більше, вони їдуть із тих дерев. Далі одні з дітей, коли воно хочє пити, може пити й інше солодку воду, друге може їсти все, лише не морелі, третє не сміє їсти близько... п'ятнадцять років мені мусить заживати хініну, двадцятьому треба давати в уха вату, мочену в спирт, а курити не сміє ніодно. Якжеж це все затишати собі?

бі? Я роблю це так: Хлопця, що має пити содову воду, напихаю хініною, блюзку здимаю не дозволяю ні одному, за винятком того, якому це заборонено. Хлопця, якому не вільно їсти морелів, ссе вату, мочену в спирт. Хлопця, який повинен дістати вату в уха, напихаю морелями, а всі скільки їх є, курять у кутку городу. Так, все воно дарма, я не визнаюся між ними.

Таке саме є з моїми уродинами. Скільки не досліджую родинні традиції, все й усе бачу, що кожний член моєї родини прийшов лише раз на світ. Я також. Якжеж це діється, що ціла турма моїх свояків, під покривкою бажань із нагоди моїх уродин, що року п'ять-шість разів робить наступ на мене? Сцени іменем повторюються, підкріплені тортами та тісточками. Тоді вся родина в мене псує собі жолудок і два місяці дивляється на мене докірливо. Тут додам, усюди чую: „Вуйко Михайло, розпущте діти, геть їм. Вже годі віддержувати з ними”. Колиж котре з дітей моїх витресаний папузі скрутить шию, а за його вичинок наганяю йому розуму тростинкою, то повідають: „Що за брутальний чоловік, не любить дітей. Він узагалі не любить нікого. Старий самолюбний дурень”.

Колиж я їм подам лише кавау й ніхто не зіпсує собі жолудка, то я тоді так само старий дурень, а рівночасно скупо, „Ніби то він має для кого щадити! Трясьтеся над центами, видасть лише на себе” І так далі.

Саме збираюся пополудні передімітисся, що я дуже люблю, як тут нараз приходить вістка, що моя сестриня Амаля занедужала та просить, щоб Вуйко Михайло повів діти до міського ліску. Самособою я веду. Тоді програма така: У травмаво збита бодрі одна шибя; прогуляк човном, човен повертається в воду; стрільня до мети і гойданка та морська хороша. Підвечірок на острівчику й маслом обвалана одежа; бійки й закровавлені носі; вкінці пропадає одна дитина та за попадливим шуканням її, наслідком того припізнений поворот додому, катар, сплячка, кашель! А за все те нагородою мене, що знову називають мене старим ослом.

Маю в родині троє чи чотири улюблених діточок. Кожен з них має гарненький перець, на якому вигантовано червоні бубрами „Любимець вуйка Михайла”. Так бодай знаю, котрі з дітей я найбільше люблю. Ті мої т. зв. любимці то найліпші діти в родині, з якими сам Господь не знає собі дати ради. Вони беруть участь у кожній пошесті ніодно вікну; частенько приходиться витягати їх з під коліс омнібусів; вони залюбки ви-

лазять на таке місце, відки легко можуть упасти; черешні їдять з кістками, а своїм найщасливішим днем вони називають цей, в якому моглиб проковтнути шпильку.

Посилають мені моїх „любимців” також тоді, коли вже дома не можуть витримати з ними. Тоді я маю страшні години, що вони можуть у мене поскручувати собі шиї. Кажу їм приносати цілими сотнями бараболійний цукор і так прійсмирюю їх погані норови. Та вони так понаїдаються того бараболійного цукру, що потім уже не можуть навіть глянути на бараболіну зупу.

Як вика, часто в родині запрошують мене на обід. Тоді я стараюся зодягтися відповідно до смаку дітей. Одна дитина залюбки валяє ясиний одяг, інша знову чорний; на жаль, діти мають свої прихили та що дня змінюють свої забаганки. Не зважаючи на колір одягу, валяють її і з таких родинних обідів вертаюся до дому все вишляканий. Я вже знайомий з усіми підприєствами чистення одягів. Колиж би я був філософ, то я погігнувся би тим, що також сонце має плями, лише вони нічого не коштують.

Як є яка дитяча пошесть, то здорові діти висилають до мене. Частенько випихають мене з хати. Тоді я збираюся на піддашши до торговця птахами, і живу собі там між молодими морськими свинка-

ми та випханими старими вірлами. Там я чуюся щасливий, ні один із них не кидє мене: вуйку, жайворонок співає, катар розливаєється співом, чижики цвірінькають, а я вітраю собі сльози старою берегилькою.

Родина не раз натякала мені, що добре вихованому вуйкові випадає з Америки вернутися з великим майном, а потім вмерти бездітним і багатим. Як європейський вуйко, я не втішаюся ніяким пошанівком.

Та до найбільшого непорозуміння між мною і моїми любими своїками прийшло, як я в мою городі улашдував літне свято.

Я знав, що для дітей найбільшою втіхою є, коли вони можуть добре вивалитися. Тому я день перед майівкою сказав помалювати в городі лавки та крісла. Щоб діти мали те більше втіху, я сказав у городі покласти калабани. Це тепер сльози стають мені в очах, коли згадаю, яку то втіху справив я дітям, як вони викрикали з радости, як на новісенських штаних одного хлопця побачити червону пляму. А сльози радости виступили дітям в очах, як вони побачили, що Осипкович вдалося в калабаню так шпурнути каменем, що він обхлюпав відразу всіх двадцять дітей. А то біленькі мусіли були трудитися ціле пополудне.

А знаєте, якої вдяки я дік-

дався за моє добро? Назвали мене старим ослом, старим дурнем; і хоч діти цілими роками ходили в брудних одягах, то я мусів купити двадцять нових одягів.

Так ось я вичислив усі терпіння вуйка й оце заявляю, що в таких відносинах годі жити. Нумо, вуйки, організуймося! А як зорганізуємося — всі разом оженимося. Треба виполоти породу вуйків разом із корінням. Будемо чоловіками й батьками. До того треба менше відповідальності тай не приходиться переносити такі терпіння.

Клофит з жінками.

Стрічаються два жона-ті

— Знеш, жінки є неможливі. Недавно тому я посперечався з жінкою й вона вже від тижня до мене не говорить.

— Ой, друже, поради і мені, що ти їй такого сказав?

ХТО МАЄ КАЛЕНДАРІ У Н. СОЮЗУ З РОКІВ ВІД 1896 ДО 1910?

Проситься про це повідомити редакцію „Свободи”.

"SVOBODA"

81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВЕЛИКИЙ ПРОЦЕС ОУН У ЛЬВОВІ

(Подано за львівським часописом „Діло“).

Як останній оборонець промовив проф. д-р В. Старосольський. Ця промова і своїм глибоким змістом і гарним стилем та формою зробила дуже сильне враження. Хід душок промови такий:

Бороню п'ятьох підсудних. Дуже характерна річ у цьому процесі, це признання, це гурт підсудних, які відразу, непримусовано до того, кажуть: так, я належав до ОУН, так, я був учасником чи справником цього чи іншого вчинку. І в гурт підсудних, які заперечують. На цьому процесі існує такий внутрішній приказ, який примушує всіх, що до ОУН належали, явно до цього признання. Тому без ризику можемо сказати, що хто в цій залі і на цій розправі каже, що до ОУН не належав, то в дійсності так було. З цього погляду мої клієнти дуже марканти розставлені на цій лінії, яка веде від точки абсолютної непричастності до О. У. Н. аж до того місця, де починається ця організація. З одного боку Федаківна та Ярош, далі Коцюмбас, який може обтерся об організацію і вкінці Ярослав Стецько та Володимир Михайло Янів, які ясно без ніяких застережень, багатобільше навіть, як мусіли, сказали, що належать до ОУН.

Щодо Коцюмбаса, то прокуратор влучно назвав його резервою ОУН. З резерви до чинної служби покликатися хіба тепер ОУН не може. Це не війна. Тільки активна участь може бути карана, ніколи резерва — це ніщо інше, як тільки вичікування і якщо хтось хотів карати Коцюмбаса, то мусить зажадати, аж він буде покликаний до чинної служби.

Стецько і Янів призналися, що належать до ОУН. Мушу підкреслити, що призналися, абсолютно нічим не примушені. Ні роки в'язниці, ні самота, ні слідство не заломили їх. Кожний з них мовчав тоді, коли все здавалося впливало на те, щоб вони призналися. Призналися тут, хоч ані проти одного з них нема найменшого доказу щодо їх участі в ОУН. У слідстві, же заки я пішов до них до в'язниці, обзнайомилися з актами, з усім, що до них може відноситися, і вийшла — нуля. Але вони прийшли тут на розправу і так як мені у в'язниці ще заповіли, заявили тут: так, належу до ОУН. В організації займалися один і другий ідеологією українських націоналістів. Однак всупереч волі обох підсудних я буду просити, щоб їх звільнили. Так! Можу і мушу, бо, як рідко коли, можу говорити про своє переконання і про те, що є святим мого світогляду.

Страшна правда життя: ділати легко, думати важко, ділати відповідно на положення, на дійсність, молодий генерал психологічно багато лекше, навіть щоб це життя коштувало. Зате важко шукати й духовою творчістю відповідати на ці питання. Маю право і обов'язок сказати, що з усіх тих обов'язків, які брали на себе молоді українці, вони належать до тих, що вибрав найтяжчий обов'язок, на який дуже важко рішитися, головню молодій людині, знайти розумне розв'язання цієї страшної критичної ситуації, яка існує для цілого світа, а для української нації зокрема. Щоб зле мене не зрозуміли, я скажу, що оба мої клієнти напевно запротестували, бо я в цій їх праці шукав способу зробити їх менше винними у ваших очах, або коли б у тім їх виборі шукав оправдання, або казав, що те, що вони зробили, не влягеться до революційною роботою ОУН. Напевно запротестували би. Вони стали ідеологами укра-

їнського націоналізму і засади, що вони є відповідальні за існування і за те, чим є ОУН. Але це не звільняє мене і вас — кожен момент мати перед очима. Возьмім хочби статтю Стецька (Орловський), писану на тему „Боротьба для боротьби, чи змагання за вартість“. Яка глибина міститься в цій темі, як далеко старався автор сягнути в життя! Далше стаття під наголовком „Національні вартості — це вартості етичні“, знову інша стаття про „Етичний зміст націоналізму“. Вважаю, що праця думки, праця глибокої думки, праця звернена на те, щоб зрозуміти життя, щоб розв'язати його найскладніші проблеми, така праця без огляду, в якій констеляції вона не була б ведена, не може бути гарно суджена. В ім'я засади, з якою напевно погоджується світ великої думки, прошу, навіть проти волі обох підсудних: Стецька та Янова — звільнити.

(Після промови д-ра Старосольського йшли за чергою „Останні слова підсудних“, що вже були поміщені в 161-шій і 162-гій числі „Свободи“).

Вердикт присяжних суддів.
Вночі з 26. на 27. червня ц. р. запав важкий вердикт у справі 23 молодих українців і українок. По 5 годинній нараді присяжні судді вернулися в год. 12.45 на салю, де провідник лави присяжних п. Едмунд Райс відчитував аж до 2 год. вночі вердикт про вину підсудних.

Присяжні судді одностайно 12-ма голосами, потвердили вину Ст. Бандери за приказ до вбивства Я. Бачинського, невідомого учня VII. кл. Гімн, дир. І. Бабія, большевицького консуля у Львові, ком. Кособудзького і ред. А. Крушельницького; 11-ма голосами за приказ виконати замах на волинського воя. Юзефського і на приказ невідомій жінці, щоб підложила петарду в редакції та адміністрації час. „Праця“, себто у друкарні Яськова.

Вину інж. Підгайного потвердили 12-ма голосами за намову Качмарського, щоб застріляв Бачинського у квітні 1934; за намову Мигалю у травні 1934, щоб застріляв Бачинського, за намову невідомої жінки, щоб підложила петарду у домівиці час. „Праця“, за намову Качмарського, Королішина і Мацейка, щоб застрілили Кособудзького з тим, що опісля 12 голосами потвердили, що Підгайний відвикав цей приказ до вбивства ком. Кособудзького і таким чином не допустив до цього вбивства; 11-ма голосами за те, що намовляв Качмарського, щоб заштителував у березні 1934 р. Бачинського і невідомого члена ОУН, до вбивства воя. Юзефського.

Вину Р. Мигалю потвердили 12-ма голосами за те, що 31. березня стримував Бачинського, щоб влекшати Качмарського його вбивство; у квітні 1934 р. заманив Бачинського до городу Косцюшка, де Качмарський мав його вбити; з кінцем квітня і з початком травня 1934 заманив Бачинського спільно з Сеньковом і Зарицькою на вул. Кадетську, де Бачинського мали вбити; 9. травня 1934 спільно з Р. Сеньковом застріляв Бачинського; у липні намовляв Качмарського до вбивства дир. І. Бабія, що дав М. Цареві у липні 1934 р. револьвер, щоб він застріляв дир. Бабія; за розвідку щодо способу життя большевицького консуля; за розвідку щодо способу життя ком. Кособудзького і за те, що влекшав невідомій жінці підложити у квітні 1934 петарду у друкарні Яськова таким чином, що перевів роз-

УВАГА!

НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦІ! ЗАХОДАМИ С. Г. Д. 5-ГО ОКРУГА В НЬО ЙОРКУ, Н. Я. ВІДБУДЕТЬСЯ

УВАГА!

СІЧОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-ГО ЛИПНЯ (JULY) 1936 РОКУ

В ГАРНІМ ПРОСТОРІ ПАРКУ BELVEDERE PARK, NORTH BEACH, L. I., N. Y.

ПАРК ОТВОРИТИ ВІД 10-ГО ГОДИНИ РАНО.

ВСТУП 50 ЦЕНТІВ

На великій парковій галі буде пригравати першорядна оркестра різнородні танці. Шановні Громадяни! Союз Гетьманців Державників запрошує всіх на цього-річне Січове Свято, яке відбудеться в вище згаданім парку. На це Свято запрошуємо багато чужинців, які все радо відвідують наші підприємства.

У програму Свята входять: 1) Пластові вільноручні вправи, військові марші й дефіляда перед Громадянством. 2) Полеве Богослуження. 3) Змагання спортивців боксерів. 4) Всякі несподівані забави та виступ танцюристів. 5) Загальна велика фотографія, яку вишлемо до краю для піднесення духа нашої молодіжі.

У краю такі свята забороняють, а тут ніхто нам не забороняє, тому приходьте всі й інших клічте, беріть з собою дітей хай себе заохочують до мілітарних організацій і пластового руху в Америці. — За добру забаву ручить

Старшина С. Г. Д.

DIRECTION TO THE PARK: — FROM NEW YORK: Take I. R. T. Subway to Grand Central or B. M. T. Subway to Times Sq. Change to Flushing Train and get off at Junction Blvd. Station. Second Ave. "L" to 57th Street Sta., change to Flushing (Willeys Point) get off at Junction Blvd. Sta., then take Street Car running to North Beach. Car stops in front of the Park. FROM BROOKLYN: All trains to Queensboro Plaza Sta. and change to Flushing Train. Get off at Junction Blvd. Sta., then take Car to North Beach. FROM ASTORIA: Take Bus from Diltmars Ave. (Subway Sta.) to 94th Street, then walk two blocks.

169,71

відку в цій друкарні. Одночасно присяжні судді заперечили 10-ма голосами, начеби відповідальність Мигалю у хвилині докінчення згаданих проступків була обмежена, або він не міг кермувати своєю поведінкою.

Вину Е. Качмарського потвердили 12-ма голосами за те, що 31. березня 1934 завдав Бачинському кілька ударів штилетом; у квітні 1934 чатував з револьвером на Бачинського в городі Косцюшка; в липні 1934 намовляв Королішина до вбивства дир. Бабія; від квітня до серпня 1934 чатував з револьвером на Кособудзького.

Вину К. Зарицької потвердили 7 голосами за те, що з кінцем квітня або з початком травня заманила Я. Бачинського на вул. Кадетську; 9-ма голосами за те, що довідувалася про розклад убійкацій у друкарні Яськова; 6-ма голосами заперечили вину К. Зарицької, начеби вона слідувала за ком. Кособудзьким.

Вину Р. Сенькова потвердили 12-ма голосами за те, що належав до ОУН; заманив Бачинського на вул. Кадетську, стріляв до Бачинського і перерізав розвідку у большевицькому консуляті; 10-ма голосами заперечили, начеби відповідальність Сенькова у хвилині виконання згаданих проступків була обмежена або що він не міг кермувати своєю поведінкою.

Вину О. Машака потвердили 12-ма голосами за принадлежність до ОУН і за намову Мигалю до вбивства дир. Бабія.

Вину І. Яроша потвердили 10-ма голосами за принадлежність до ОУН, а 7-ма голосами заперечили, начеби брав участь у нападі на Бачинського 31. березня 1934 р.

Вину І. Малию потвердили 12-ма голосами за намову Мигалю до вбивства дир. Бабія і ком. Кособудзького.

Вину С. Рацуна потвердили 12-ма голосами за сфальшування документа тожності і заперечили 8-ма голосами його принадлежність до ОУН.

Вину Р. Шухевича потвердили 10-ма голосами за принадлежність до ОУН і 11-ма голосами заперечили, начеби він намовляв Лемкича до вбивства большевицького консуля.

Приналежність до ОУН В. Свенціцького і слідування за ком. Кособудзьким заперечили 6-ма голосами. Таксамо заперечили принадлежність до ОУН А. Федаківної 7-ма голосами.

Вину О. Феника потвердили 9-ма голосами за принадлежність до ОУН і за перехів моторику, який міг довести до вибуху.

Вину В. Івасика потвердили 11-ма голосами за принадлежність до ОУН і за переховок моторику, який міг довести до вибуху.

12-ма голосами потвердили, принадлежність до ОУН: Я. Макарушки, О. Пашкевича, Я. Спольського, В. Янова та Я. Стецька; 9-ма голосами В. Коцюмбаса і 7-ма голосами д-ра Б. Гнатевича та І. Равлика.

Гробова тиша панувала на салі підчас відчитування вердикту. Підсудні прийняли цей вердикт зі стоїчим спокоєм. Лише серця матерей та найближчих щеміли з болю, але і рідня зберегла спокій.

По відчитанні вердикту прокуратор домагався, щоб трибунал пристосував до підсудних кари, передбачені карним законом за дотичні провини.

В імені лави оборонців проф. д-р В. Старосольський просив, щоб трибунал при вимірі кари взяв під увагу злагіднюючі обставини. Обор. О. Павенький пригадав, що підс. За-

рицьку засудили вже у Варшаві за тесеми, за що судять і тепер тут.

Тому, що ніхто з підсудних не заборав уже слова, предсідник наказав відвести підсудних зі салі. Одночасно заявив, що трибунал іде на нараду у справі присуду.

Присуд.

На основі вердикту присяжних суддів предсідник відчитав у суботу, 27. червня ц. р., в год. 6.50 вечором, такий присуд:

Ст. Бандеру і Р. Мигалю засуджено на досмертну в'язницю.

Інж. Підгайного, Е. Качмарського, Р. Сенькова, І. Малию та О. Машака по 15 років в'язниці.

Слід згадати, що присуд на досмертну в'язницю і кару по 15 років в'язниці вимірів трибунал уже після пристосування амністійного закону.

К. Зарицьку засудив трибунал на 5 років в'язниці, а на основі амністійного закону зменшив до 2 і пів року в'язниці.

Я. Спольського на 7 років в'язниці, яку на основі амністійного закону зменшено до 4 років і 8 місяців в'язниці.

І. Макарушку на 6 років, яку зменшено до 4 років.

І. Яроша, О. Пашкевича, В. Янова, Р. Стецька, І. Равлика, О. Феника та В. Івасика засудив трибунал по 5 років в'язниці, яку на основі амністійного закону зменшив кожному з них до 2 років в'язниці.

Р. Шухевича, д-ра Б. Гнатевича і В. Коцюмбаса засудив трибунал по 4 роки в'язниці, яку на основі амністійного закону зменшив кожному з них до 2 років в'язниці.

С. Рацуна засудив трибунал на 6 місяців в'язниці, яку даровано на основі амністійного закону.

В. Свенціцьку та Д. Федаківну трибунал увільнив зовсім від вини і кари.

Всім засудженим зачислив трибунал слідчий арешт; деяким з них відобрав публічні права на 5 років, а деяким на 10 і засудив теж на заплату коштів.

Сентенцію присуду скінчив предсідник відчитувати в год. 8-мй вечором. Засуджені, рідня і численна публіка, яка виповнила віщерт салю розправ, прийняли присуд спокійно. (Кінець).

Помічний кашель.

— В тебе, Стефанку, дуже поганий кашель.

— Е, ні, то гарний кашель. Через нього я вже третій день не йду до школи.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ПІТСБУРГ, ПА.

Поханували пам'яті І. Франка.

Заходом радіового клубу „Пісні України“, а приспівучасти української молоді Півсбуршини, пошановано в неділю, дня 12. липня б. р., 20-ліття смерті Івана Франка величавим здвигом і концердом, що відбувся в парку Вествю.

Була велика спека. Але вона не була перешкодою для кількох тисяч українців, старших і молодших, що зібралися на це свято з різних місцевостей Півсбуршини, щоб своєю присутністю зманифестувати свої почування до Великого Сина України — Івана Франка.

Свято розпочалося в годині 2.30 пополудні. Оркестра, під проводом Богдана Ягелі, відгравала дуже гарно твори Гайворонського, Придаткевича і Безкорвайного. Потім співав дитячий хор з Мікіз Ракса, під проводом свого учителя Володимира Шостака. Хор був добре вишколений і зацікавлений, та зробив своїм виступом якнайкраще враження. Численна публіка нагородила теж дуже щедрих оплесками дві молоді дівчинки, Євгенію Шостако і Розалію Завалин, що так добре нам знані з попередніх виступів на радіо. Іх дует був як завжди гарно відданий. Оркестра Мирослава Монастирського грала з „козацькою завязістю“ і внесла трохи веселости, якої так дуже треба було тій публіці, що пражилась на сонці й слухала програми теж — завязі. Обидві оркестри, що виступали на нашій радіовій годині, доповнюють себе надзвичайно гарно. Одна грає поважні, класичні річі, а друга веселіші, танкові. Виступив теж перший раз новозорганізований мішаний хор, під проводом Василя Козаченка, в яким побачили ми великий гурт нашої молоді. Спів хору був прийнятий дуже сердечно.

Відкрив свято, як теж запівав програму, і пояснював співи та цитував відповідні до хвилі уступи з творів І. Франка — о. Денис Кузьмичицький, парох з Мікіз Ракса, а Святочну промову виголосив д-р Лука Мишута. Навязав її до виступу Українських Січових Стрільців і до тих жертв, які й тепер кладуть, найідейніші наші хлопці й дівчата, себто та молодь, що виховалася на ідеях Франка. Далі бесідник вглянув у наше життя і підносив різні наші болячки, нашу безрадність, байдужність і лінивість, шукаючи на них заради в творах Івана Франка. По тих відповідях, які давав нам Франко на ці недомаганні, найкраще можемо пізнати, який актуальний є Франко і сьогодні. Бо й сьогодні має-

мо до діла з пустомельством, з темнотою, заскорузлістю і з демагогією. І сьогодні так мало є в нас робітників, дійсно охочих і спосібних до реальної праці.

Свято затяглося до 6-тої години. Закінчено його відспіванням національного гімну. Нарід остався до пізньої ночі. Люди з різних сторін ставали громадами і розмовляли, а молодь забавлялася. По всіх видно було задоволення, що, не зважаючи на перешкоди, все відбулося в порядку. Американська преса теж згадала за свято, подаючи, що це віддано пошану великому українському поетові Іванові Франкові, та що на святі було до 5,000 учасників.

Марія Малевич.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ГВАЙСТОН, Л. АЙ., Н. Я.

На народні ціли.

Дня 15. липня гром. Деревляни обходили 25-літній ювілей свого подружжого життя. З того приводу була відправлена на Служба Божа в церкві св. Юра в Нью Йорку, а опісля була мала забава в домі ювілянтів. В часі прийняття гром. П. Назаревич і Г. Прийма забрали слово, і зложивши желання ювілянтам, згадали також і про Рідний Край. Опісля переведено збірку, яка принесла \$23.65 і ту збірку за згодою прийнятих гостей розділено так: \$10 на Музей у Празі, \$5.65 на визвольну боротьбу і \$8 на радіову годину гром. Петра Задорещкого. До Об'єднання вислали \$15.65. Жертвували: гр-ни Деревляни \$3; гр-ни Прийма \$2.50; гр-ни Олексиві \$1.75; гр-ни Барани, гр-ни Боднарі, гр-ни Панчишині і гр-ни Василькові по \$1.50; гр-ни Нахаревиці, гр-ни Москалі, гр-ни Левицькі і гр-ни Кавки по \$1.25; Павліна Кульчицька, Райн і Лапіда по \$1; Евдокія Гарасимів, Ольга Дроздик, Марія Кузьма і Кароліна Пана-сюк по 50 ц.; дрібними датами 40 ц.

НЬО ЙОРК, Н. Я.

На допомогу письменникові.

Відомого нашого поета Василя Пачовського переїхав автомобіль і він лежить у Львові тяжко хорий без засобів до життя. На допомогу в цьому нещасті зложили: Михайло Гайворонський \$3 і Роман Придаткевич \$2. Разом вислали до Об'єднання \$5.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ПОРТ ДЖЕРВІС, Н. Я. На зборах молодого відділу ч. 88 „Нова Зоря“, які відбулися 19 липня, вибрано новий уряд, до якого ввійшли: Марія Кизяк, предсідниця; Іван Голодинський, секретар і Василь Петрушак, касир. Знов їх заступниками вибрано: Петро Ухачицький, Іван Мудрик і Григорій Кизяк. Збори перепорядкував організатор того відділу о. Д. Микитяк. — Іван Голодинський, секр.

УВАГА! МЕНВІЛ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦІ! УВАГА! УКРАЇНСКА ПРАВОСЛАВНА ПАРОХІЯ СВ. СТЕФАНА

— влаштовує —

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В СУБОТУ, ДНЯ 25-ГО ЛИПНЯ (JULY) 1936 РОКУ

В У. Н. ДОМІ НА КОМБЕРЛЕНД ГІЛ.

Початок в годині 11-тій рано. Вступ вільний.

Просимо всіх громадян місцевих і з околиці прийти на той пікнік. Хто прийде, не пожалує. За добру забаву ручить Комітет.

УВАГА! НЬО ГЕЙВЕН, КОНН., І ОКОЛИЦІ! УВАГА! ЗАХОДАМИ ПАРОХІИ СВ. АРХ. МИХАІЛА І ВСІХ ЗЛУЧЕНИХ ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ

а саме: Бр. св. Арх. Михаїла; Тов. Українська Січ; Тов. Любов, від. 370 У. Н. Союзу; Черв. Хреста, від. 19 ОДВУ, і Сестр. Неп. Зач. Преч. Діви Марії

— влаштовується —

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-ГО ЛИПНЯ (JULY) 1936 РОКУ

В ARBEITER MAEENNER CHOR PARK, ORANGE AVE., W. HAVEN, CONN.

Початок в год. 12-тій вполудне. — Вступ до парку 25 цент.

Запрошуємо Нюгейвєнську громаду і околицю до численної участі. За добру забаву і чесну обслугу ручить — Виконаний Комітет. 169,71

ПОЗІРІ! НЬО АЛЕКСАНДРІЯ, ПА! ПОЗІРІ!

БР. СВ. ПЕТРА І ПАВЛА, ВІД. 82 У. Н. СОЮЗА

— влаштовує перший раз

ВЕЛИКУ ЗАБАВУ

В СУБОТУ, 25-ГО ЛИПНЯ (JULY) 1936 РОКУ

Просимо старших громадян і молодь з Нью Александрії і околиці прийти громадно на цю нашу забаву. На забві буде багато несподіванок.

За добру забаву ручить — Уряд.

В оголошенні не подано де відбудеться забаву.

ПРОФ. Д-Р ЛЕШ ПРО ГРАНИЦІ УКРАЇНСЬКОЇ ЕТНОГРАФІЧНОЇ ТЕРИТОРІЇ

(ВУН) Діяльність Українського Наукового Інституту в Берліні, що в столиці Німеччини репрезентує українську науку, характеризує між іншим одна цікава риса. Провід Інституту вміє викликати зацікавлення українськими справами у передових людей своєї батьківщини, особливо інтелектуальної еліти та вміє знайти для них можливість виступити перед ширшою публікою, щоб вони авторитетно та з почуттям відповідальності висловлювали свої думки та погляди на різні проблеми українського життя.

Одним із чергових публічних виступів Українського Наукового Інституту був виступ проф. д-ра Пальме, що його виступ відбувся 12 червня ц. р. в берлінському університеті директор "Інституту для закордонних студій" і професор Високої Політичної Школи д-р Карло фон Леш з Берліна. Задля імені прелегента та цікавої теми викладу: "Границі української етнографічної території в порівнянні з територіями інших великих народів" — зібралась у викладацькій залі численна та добірна публіка.

Після короткої привітальної промови куратора Українського Наукового Інституту, проф. д-р Пальме, почав промовляти шановний прелегент, що його привітали зібрані слухачі різними оплесками. Свої інтересні висновки почав він короткими згадуваннями історичного розвитку української нації, підкреслюючи з притиском пряму та нерозривну тяглість державно-національної традиції та національно-політичної думки від Київської Русі до наших днів, через Галицько-Волинську, Литовсько-Руську, Козацьчину, Гетьманщину аж до Української Держави з найновіших часів. Це незаперечно і достатньо обґрунтовані факти, що прямою наслідком та перебігом Київської Русі була Галицько-Волинська Держава й що обидві ці держави були українські. Про Москву в цьому зв'язку годі говорити, так як годі все це обороняти баламутним поглядом, що Русь і Росія це одне й те саме. Такими словами висказав шановний доповідач свій погляд на ці для нас переважні проблеми.

Представивши її труднощі, що з ними завжди приходилося боротися українській державності, завважив шановний прелегент, що "за весь час свого існування мала Україна до виконання почесне, але одночасно незвичайно тяжке й відповідальне завдання — стояти на сторожі європейської культури. Бо на східних границях України кінчається властиво й засяг впливів цієї культури.

При докладнішому обговоренні поодиноких частин української етнографічної території та проблеми країнської еміграції в Азії та Новому Світі, при згадуванні впливу різних факторів на долю українського народу та його сьогоднішнє положення зустріли присутніх слухачів, особливо українських, мила несподіванка, коли шановний доповідач з призначенням і свого роду подивом висловився про досягнення української науки, що її репрезентує Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові. "Ми, німецькі вчені, мусимо при студіях справ сходу Європи звертатися до українських джерел. Наука недержавного українського народу, що розвивається серед трудних обставин, у тому напрямі випередила нас" — говорив д-р фон Леш. З особливим призначенням і похвалою згадував шановний доповідач нашого відомого невідомого вченого доц. д-ра Кубійовича, що своїми виступами на берлінському терені, особливо останньою виставою карт України, заімпонував перед німецьким науковим світом якнайкраще. Між іншим кілька його знаменитих карт служили як ілюстрація до викладу.

Ствердивши незнищиму волю українського народу до збудування власної держави та згадавши про всі ті аргументи, що промовляють за таку розв'язку питання сходу Європи, висловив шановний доповідач надію, що приїде той час, коли повстане сильна та велика українська держава, щоб стояти на сторожі ладу й порядку й сповняти свою почесну історичну місію — бути забором європейської культури. Заіснування цього факту німці щиро привітають.

Чоловік і жінка сидять у переділлі вагону. Напроти них сидить самотній подорожник. Наріз поїзд страшно стрясеться, подорожники падають один на одного. Як усе заспокоїлося, самотній пан цілує паню, що сидить напроти нього, в руку та каже: — Дякую пані дуже. — Завіщо? — питається зчудована пані. — За те, що ваш чоловік не має рогів, бо якби мав, був би пробив мене ними наскрізь!

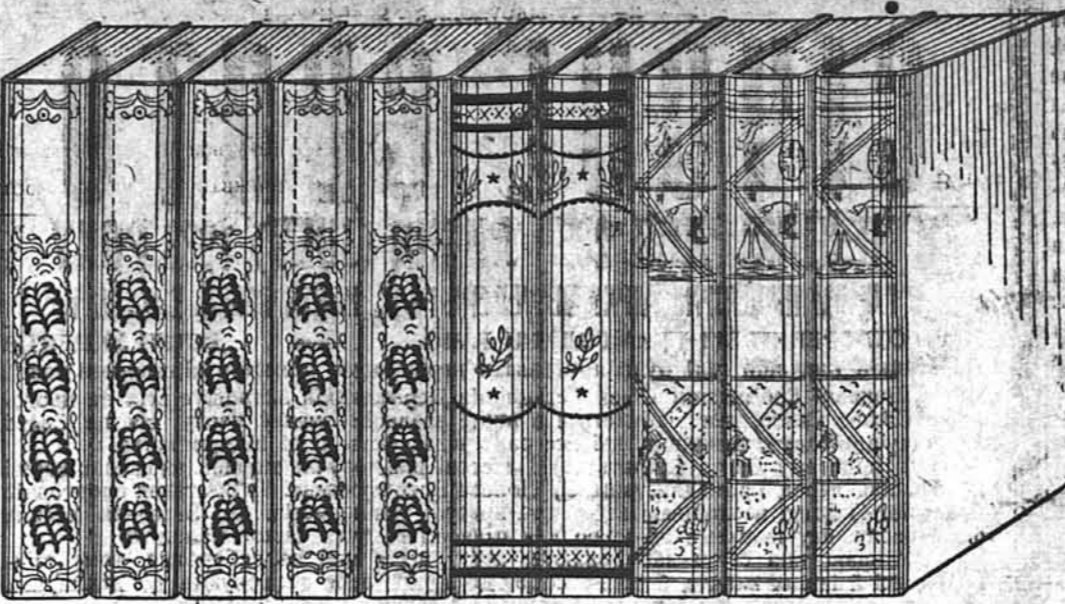
Хосен, що його злодій мав із законом. Суддя: — Прошу тебе, чоловіче, чи ти колинебудь у житті здобув щось законно? Злодій: — Так, пані суддя, скільки разів я був замкнений у в'язниці, то все доставав я це мешкання й харч по закону.

Близнята, тарзана. Меблі невибагливі, без прикрас. На долі заставили стіл: дві малесенькі тарілочки з палочками з червоної кістки. — Ваш чоловік не обідає вдома? — спиталася лікарка. — Я не маю чоловіка. — Якже це? Я думала, що китайці заручують уже в колісці. — Так, це правда, та на одруження я не мала часу. Мешкаю разом із мамою; тепер вона поїхала в рідні сторони, до Кантону. Міс Лі має 28 літ, отже по правді 27, бо китайці та японці зараховують до віку й дев'ять місяців, що їх плід перебуває в лоні матері. Вона невеличка, струнка. Приходить стара служниця, приносить вечерю. — Пані доктор! — докорю я — між згодились, що ви не приладжуєте нічого надзвичайного для мене. — Я нічого не пораджу, то вина "амагі" (служниця) борониться лікарка. Перед нами на столі стоїть висока срібна посуда, гарна, оригінальна робота, що вгорі закінчена круглою вагою. Довкола срібні мишинки, а на них: риба із дуже смачним квасо-солодким соусом, вепрова, курятина з ананасами, кінди з раків, дуже добрі консервовані раки (чужинці називають їх "смердячки"), гриби з гусячими ніжками, м'ягдалі. Вгорі у вазі пишастесь вижолоблений гарбуз із яриною зупою, звичайно, як їдять зупу, то беруть із нею також по шматкові гарбузової лупи. Всі страви (крім зупи, яку їдять плоскою ложкою) їдять палочками, а по правді палочками не їдять, лише підносять ними страву до уст. Служниця згодувалася, що мені не смакуватиме зовсім несолений риж, який подають на закінчення обіду, тому для мене подала хліб, печений у парі. Діт того гіркий чай у малесеньких філіжаночках. Вкінці старенька служниця подала овочі та солідні: гарніровані голубячі яйця, солодкий сос із білою фасолею, рожевий пудинг, горіхи, рижові тісточки з то-

гаром (у смаку наче марш-пан). У китайській кухні мусить бути якийсь й солодкий страви. Овочі подають уже обірані, наложні, замість вилок послугуються паличками, наче виколувачі до зубів. По вечері д-р Лі накладала плити на патефон, покурювала папіроску й розповідала, що вона мусила перейти, заки дістала від батьків дозвіл учинитися на лікарку. І скільки ще нині мусить поборювати труднощі. Мусить поборювати заботи, бо їй недовіряють як жінці, як лікарка мусить боротися із забобонами знахарів; їх ліками, якими китайці ще нині більше вірять, ніж європейським лікам. А ліки тих знахарів це: хвості щурів, ріжки вівчарів з рогами, порошок із оленячих рогів, із тигрових вусів, із мелених рибячих кісток і черепах, сушеного бамбусового соку та шкірки з коняків-свершків, що живуть на деревах. Китайці вірять, що усе, що таємниче й незвичайне, мусить мати лікувальну силу, а чим більша пігулка (бувають пугайки і завбільшки голубячого яйця), тим певніше можна видужати. В давніших часах лікували теж хворих при допомозі т. зв. точкування. Були манекини-фігурки, вкриті дірками. Ці дірки означували, де і чим можна наколювати, щоб йому не пошкодити. Ті бронзові фігурки були в святині бога медичини. Часом підбились ще малі деревляні або із слонової кости фігурки жінок. Тих фігурок уживали при лікарських оглядах хворих жінок, які особисто не хотіли давати оглянути себе. Такий стилістичний китайці подавали до ліжка поза вазою фігурку, вона зазначувала на фігурці, де відчував біль і віддавала фігурку лікарів. Після того лікар писав рецепт.

По вечері, як я розіспалася і прийшов китайець із рішюю, д-р Лі сказала до нього: "Зверни на захід!" і при цьому вказала на місяць. У Китаю не знають звороту "направо", "наліво", лиш орієнтуються по небу.

НЕЗВИЧАЙНА ОФЕРТА „СВОБОДИ“ на ЧЕРВЕНЬ і ЛИПЕНЬ

Твори ТАРАСА ШЕВЧЕНКА Писання В. ЛЕПКОГО Українська ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

ХОЧЕТЕ МАТИ 3. ТОМИ УКРАЇНСЬКОЇ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ ВАРТОСТІ \$30. ДІСТАНЕТЕ ДАРОМ, ЯК ПРИСЛАДІТЕ 25 ЦІЛОРІЧНИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „СВОБОДИ“

ХТО ДІСТАНЕ 15 ЦІЛОРІЧНИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ, ОДЕРЖИТЬ ДАРОМ \$15 5 ТОМІВ ШЕВЧЕНКОВИХ ТВОРІВ ВАРТОСТІ

ХТО ДІСТАНЕ 10 ЦІЛОРІЧНИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ, ОДЕРЖИТЬ ДАРОМ 2 ТОМИ ПИСАННЯ БОГДАНА ЛЕПКОГО І 1 ТОМ ПРИЧЕПИ, ПОМІСТЬ І. Н. ЛЕВИЦЬКОГО, ВАРТОСТІ \$7

ХТО ДІСТАНЕ 5 ЦІЛОРІЧНИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ, ОДЕРЖИТЬ ДАРОМ \$3.50 КНИЖКУ З ВЕРШИН І НИЗИН ІВАНА ФРАНКА, ВАРТОСТІ

ПОВНА РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА В СУМІ \$6.00 ЗА КОЖНОГО ПРИСЛАНОГО ПЕРЕДПЛАТНИКА МАЄ БУТИ ПРИСЛАНА ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ“ ДО КІНЦЯ ЛИПНЯ Ц. Р.

“СВОБОДА” 81-83 Grand St., (P. O. BOX 346), Jersey City, N. J.

У КИТАЙСЬКОЇ ЛІКАРКИ.

Віденська журналістка Ліліана Бух описує в віденському журналі свою гостину в домі китайської лікарки д-р Лі, з якою зазнайомилася у Національній Медичній Колегії, у бактеріологічній лабораторії. Описав д-р Лі запросила віденську журналістку до себе додому на обід. Поїхали двома рішми (двоколісними візками, які тягне китиць). Д-р Лі їхала попереду та давала рукою знак, куди їхати. Візок їде легенько, бо колеса гумові.

Д-р Лі живе в домі, побудованому на європейський спосіб, себто не обмурований довкола муром, нема також окремого мурованого входу, що би відстрашувати злі духи (китайці вірять, що злі духи не можуть іти поза угли).

„Нас ввічливо приймає стара служниця, потім д-р Лі веде мене нагору та гордо показує своє європейське бюро. В сусідній кімнаті стоїть невибагливе ліжко, також інші

БЛИЗНЯТА, ТАРЗАНА.

„Пойримо ми також“, втрутив сумно Дік. Це вкололо Дока. Во хоч він і був готовий на смерть, однак така безмежна безнадійність Діка його драгувала. Його смутно перемінив в досуду: „Ех, чи так лицює поступати близням Тарзана? Ні, Дік, ми не сміємо падати духом і коритися долі. Ми мусимо боротися, боротися до останку“.

В той час, як хлопці собі так розмовляли, додаючи бдині одному відваги до дальшої боротьби, люди діти приготувалися до свого бенкету. Ватажок Гая Гая навіть порозсилав своїх посланців до інших канібальських племен з запрошенням прийти на бенкет, на якому вгощать будуть печеною з молодих білих людей.

Англійського поета лорда Байрона за те, що брав участь у карбонарській революції, переслідували під час поїзду в Італію, влада перекидала його з міста до міста.

Щоби позбутися тих прикрас, сказав Байрон своєму одинокому слуги-муринові, що ввійди їднв із ним, щоб представив його як француза.

Араб бажав виконати приказ якнайкраще, говорив вишкілюючи зубами та чорною шкірою: — Так, мій пан і я, ми оба чистокровні французи.

рохом (у смаку наче марш-пан). У китайській кухні мусить бути якийсь й солодкий страви. Овочі подають уже обірані, наложні, замість вилок послугуються паличками, наче виколувачі до зубів.

По вечері д-р Лі накладала плити на патефон, покурювала папіроску й розповідала, що вона мусила перейти, заки дістала від батьків дозвіл учинитися на лікарку. І скільки ще нині мусить поборювати труднощі. Мусить поборювати заботи, бо їй недовіряють як жінці, як лікарка мусить боротися із забобонами знахарів; їх ліками, якими китайці ще нині більше вірять, ніж європейським лікам. А ліки тих знахарів це: хвості щурів, ріжки вівчарів з рогами, порошок із оленячих рогів, із тигрових вусів, із мелених рибячих кісток і черепах, сушеного бамбусового соку та шкірки з коняків-свершків, що живуть на деревах. Китайці вірять, що усе, що таємниче й незвичайне, мусить мати лікувальну силу, а чим більша пігулка (бувають пугайки і завбільшки голубячого яйця), тим певніше можна видужати. В давніших часах лікували теж хворих при допомозі т. зв. точкування. Були манекини-фігурки, вкриті дірками. Ці дірки означували, де і чим можна наколювати, щоб йому не пошкодити. Ті бронзові фігурки були в святині бога медичини. Часом підбились ще малі деревляні або із слонової кости фігурки жінок. Тих фігурок уживали при лікарських оглядах хворих жінок, які особисто не хотіли давати оглянути себе. Такий стилістичний китайці подавали до ліжка поза вазою фігурку, вона зазначувала на фігурці, де відчував біль і віддавала фігурку лікарів. Після того лікар писав рецепт.

По вечері, як я розіспалася і прийшов китайець із рішюю, д-р Лі сказала до нього: "Зверни на захід!" і при цьому вказала на місяць. У Китаю не знають звороту "направо", "наліво", лиш орієнтуються по небу.

Англійського поета лорда Байрона за те, що брав участь у карбонарській революції, переслідували під час поїзду в Італію, влада перекидала його з міста до міста.

Щоби позбутися тих прикрас, сказав Байрон своєму одинокому слуги-муринові, що ввійди їднв із ним, щоб представив його як француза.

Араб бажав виконати приказ якнайкраще, говорив вишкілюючи зубами та чорною шкірою: — Так, мій пан і я, ми оба чистокровні французи.

Циган у кропиві.

Збилися з дороги в лісі селянин і циган. Знайшли якусь пусту, розвалено колибу, в якій поставили заночувати. Селянин поклався посеред хати, а циган виліз у запічок, щоб загрітися. І став циган кричати: „Ратуйте, я попекся!“ Селянин підвівся зі землі та й каже: „Як ти міг би попектись, коли вже напевно в цій печі ніхто цілими роками не палив!“

— Коли не віриш, ходи й поглянь!

Селянин підійшов до запічка, став напощи мацати рукою та попекся також до кропиви, що вже виросла була на тому запічку.

ФАРМИ В СТЕПІ НЮ ДЖЕРЗІ.

85-АКРОВА ФАРМА. Земля чиста, дуже уржайна, 5 акрів ліса, пасовище, вода сад, гарний цюгорічний збір. Дім і забудови дуже добрі, машинери, 14 акрів корів, 2 коні, курі, безрогої. Ціна \$6,000, вплата \$2,500.

34-АКРОВА ФАРМА. Земля дуже уржайна, 3 акри ліса, оочений сад, гарний дім і дуже гарні забудови, машинери, 2 корови, курі, качки, безрогої. Ціна \$4,300, вплата \$1,800.

35-АКРОВА ФАРМА. Курча, огорожена, земля чорна, засаджена різними плодовими і 6 акрів солодкої кукурузи. Потім, дім 6 кімнат новий. 3 причини нашої потреби: готівка продається за \$2,350, потрібно влати \$1,350.

30-АКРОВА ПРЕГАРНА ФАРМА. 1,200 акрів фронту при поперечній дорозі, в тім 7 акрів ліса, земля рівна й якнайліпша, оочений сад, новий дім 7 кімнат, забудови, близько великого міста, 2 болота до залізничної станції, 38 миль від міста Нью Йорку. Продається за ціну мотельку \$3,850, потрібно влати \$1,850.

Огляньте ці фарми і переконайтесь, як можете добре і користі їх набути.

Маю великий вибір ФАРМ до продажу різнюю і в степі Нью Йорку, а то: фарми з шматком уздземням і худобою від \$3,500 і вище, з малими вплатами, на котрих виразу можете мати гарні прихди.

TONTLE FARM AGENCY. 181 Tontle Ave., Jersey City, N.J. Бюро отворено кожного дня від 7 рані до 9 вечір, в неділі до 2. пополуночі.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ: ГРОСЕРІЯ І ДЕЛКАТЕСЕН 524 4TH AVE., BROOKLYN, N. Y.

Вініс добре вироблений продуктом 11 років. Продаю з причини шийного бізнесу. Голосіте на пошту адресу. 164-9

ДВО-ФАМІЛІЙНИЙ ДІМ. 60x100, гараж на 2 авто, місцевий ренту \$80, заміню за фарми. Голосіте і пишть англійською мовою до: S. SHULEM, 218-12 — 112 Avenue, QUEENS VILLAGE, L. I.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 821 E. 19th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

БОЛІ НІГ Рапи на нозі, опухлі ноги, набряклі жила, болі в ногах, флюїтис (запалення жила), напухлі бо болі коліна чи кісточки і ризматичні нозі успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

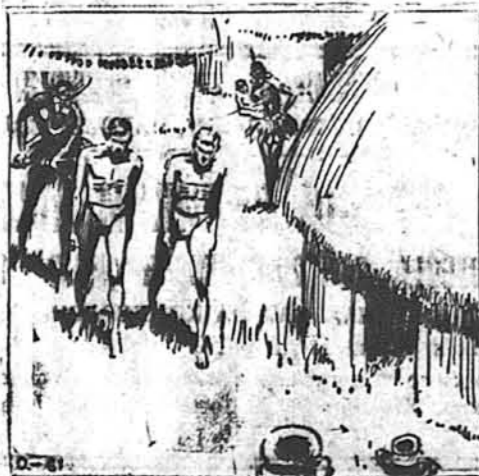
Офісові години: щоденно від 2 до 6, а понеділки і четверги від 2 до 8.

ГОВОРІМО ПО УКРАЇНСЬКІ. **L. A. VENLA** ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ 28 W. 89 St., New York City.

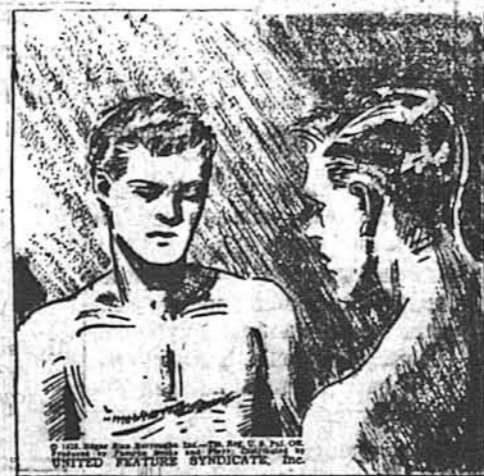
ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

Коли хлопці повернулися назад до своєї коліби, їх навіяло страшне пригноблення. Тарзан, за словами чорних, вже не жив. Також їх власні години вже були різнені й почислені. І життя залежало від того, скільки часу забере чорним, щоб приготувитися до бенкету. Надія їх зовсім опустила й тепер вони вже виразно бачили свій кінець.

Бо досі, навіть у найтяжчий хвилі, вони все надіялись якогось рятунку з боку Тарзана. Вони його обожали й були певні, що він був годен доко- нувати впрост чудотворних діл. Тепер ця надія зовсім пропала. „Ах, вастогнав Док, я волів би сам згиніти, замість Тарзана. Він потрібніший для світа ніж я“.

„Пойримо ми також“, втрутив сумно Дік. Це вкололо Дока. Во хоч він і був готовий на смерть, однак така безмежна безнадійність Діка його драгувала. Його смутно перемінив в досуду: „Ех, чи так лицює поступати близням Тарзана? Ні, Дік, ми не сміємо падати духом і коритися долі. Ми мусимо боротися, боротися до останку“.

В той час, як хлопці собі так розмовляли, додаючи бдині одному відваги до дальшої боротьби, люди діти приготувалися до свого бенкету. Ватажок Гая Гая навіть порозсилав своїх посланців до інших канібальських племен з запрошенням прийти на бенкет, на якому вгощать будуть печеною з молодих білих людей.